

Fler företag behövs i forskarnätverket

Den närmaste tiden kommer arbetsmiljöforskare runtom i Norden att få besök från Finland. Mia Latta, som är ny direktör vid utbildningsinstitutionen Niva i Helsingfors, ska åka runt för att skaffa nya nätverk.

Latta, vars modersmål är finska, förbereder sig genom att bland annat studera danska med privatlärare.

- Jag förstår visserligen danska, men längre möten på danska kan bli ansträngande.

Det är med hög ambitionsnivå som Mia Latta tagit sig an det nya jobbet. Hon tillträdde i oktober.

Niva som står för Nordiska institutionen för vidareutbildning inom arbetsmiljöområdet, fyller 25 år och är med sina 3,6 tjänster en av Nordiska ministerrådets minsta organisationer. Niva verkar i anslutning till Arbetshälsoinstitutet i Helsingfors och ska vara ett forum för informationsspridning inom arbetsmiljöområdet. Med en årsbudget på 450 000 euro samt 120 000-150 000 euro i kursavgifter är resurserna begränsade och framgångarna bygger på ett brinnande intresse bland forskare att ordna kurser.

Behöver inte vara blyg

- Jag är öppen för olika idéer, lovar Latta som själv står i beredskap att disputera på sin avhandling i sociologi vid Göteborgs universitet i sommar. Hon har forskat i de privata och offentliga nätverkens betydelse för hushåll som riskerar utslagning bland annat

Text:
Carl-Gustav Lindén

Foto: Cata Portin

i form av arbetslöshet. Hennes familj håller på att etablera sig i Helsingfors efter flera år vid universitetet i Göteborg och tidigare Dublin, där Latta var forskningsledare vid The European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions.

- Ministerrådet prioriterar arbetslivet och det tycker jag är logiskt eftersom det är ett område där vi har mycket att ge andra länder. Vi brukar vara lite blyga, men det ska vi alls inte vara.

Skillnaden gentemot det hon upplevde i Dublin var att de nordiska länderna har fler nivåer på forskningen, inte bara en nyliberal modell där arbetslivsfrågor utgår från företagen, utan även en samhällsvetenskaplig dimension.

- Det som gör Niva speciellt är också att det inte finns någon annan institution som arbetar på en så här avancerad nivå.

När Niva startades i början av 70-talet var det först med avancerade kurser i epidemiologi under professor Sven Hernberg från finska Arbetsmiljöinstitutet, senare den finsk-kanadensiske professorn Olli Miettinen. Men ämnesområdet för kurserna har breddats till att gälla allt som har med arbetsmiljö att göra, med fokus på arbetsplatsen.

- Det politiska, de stora linjerna, går utöver det vi tittar på.

Etnicitet problem

Ryktet om att Nivas kurser håller hög standard har spritt sig och allt fler deltagare, som kan vara forskare och specialister, experter eller studerande, kommer numera från kontinenten.

- Vi tar också in nya grejer, som etnicitet och diversitet.

Den grupp som arbetar är inte så homogen och hur integrerar man människor med olika bakgrund?

Helsingfors har blivit mer internationellt under de tio år Mia Latta har bott utomlands, men etnicitetsfrågan är ändå något som inte diskuteras. Familjen har stött på byråkratiska problem i samband med flyttningen till Helsingfors, trots att hennes man är brittisk medborgare.

- Det är ett problem med diversitet, för det är ju inte så att alla har samma möjligheter och bara för att man inte diskuterar diskriminering så innebär det ju inte att den inte hänt.

De företagsledare hon talat med säger att arbetskraftsbristen blir ett akut problem om tio år och om inget görs tvingas företagen flytta verksamheten dit där arbetskraften finns.

Hälften av deltagarna vid kurserna kommer från Norden, en fjärdedel från länder utanför Norden och en fjärdedel från Baltikum och Ryssland. Kursspråket är vanligen engelska. Niva har varit aktivt i Baltikum sedan 1995 och den första i Ryssland hölls 2005. I år handlar den om säkerhet i byggbranschen.

Företagen med

De nordiska institutioner som varit med och påverkat kursverksamheten är framförallt statliga och kommunala. Utmaningen nu för Niva är att locka med företagen, få dem att inse värdet av en aktiv arbetsmiljöstrategi.

- Personalcheferna deltar väldigt sporadiskt, det har varit svårt att aktivera dem.

Mia Latta planerar ett Nordic HR Forum där forskare och personalchefer kunde mötas. Erfarenheterna från

Dublin med projekt av typen "best practices" visar också att mycket handlar om huruvida endast enskilda chefer är intresserade eller hela organisationen: om företagskulturen inte förändras rasar allt samman den dag entusiasterna försvinner. Lockbetetet kan vara möjligheten att under några dagar få fokusera på något man är väldigt intresserad av, eftersom få personalchefer har möjlighet att sitta på kursbänken i en vecka eller mer. Överhuvudtaget kommer en allt större del av utbudet att bestå av kortkurser och work-

// Det vi säger i Ryssland kanske inte låter så avancerat, men det är avancerat där

shops. "Slow food, fast food culture", är Mia Lattas beskrivning av upplägget.

I sommar lanseras också ett nytt koncept, en "NAM-NIVA Summer School" i danska Elsinore i augusti. (NAM står för Nordiska arbetsmiljömötet som har en dryg femtioårig tradition bakom sig). Avsikten är att få forskare att mötas över de vetenskapliga gränserna kring företagshälsovård och arbetarskydd.

- Som sociolog är jag intresserad av att öppna upp för nya idéer, utan att glömma det vi hittills gjort.

Information om NAM-NIVA Summer School: www.niva.org